

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2006-02-03

Närvarande: f.d. justitierådet Lars K Beckman, f.d. justitierådet Inger Nyström och regeringsrådet Lars Wennerström.

Ett enklare och snabbare skuldsaneringsförfarande

Enligt en lagrådsremiss den 19 januari 2006 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. skuldsaneringslag (2006:000),
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
3. lag om ändring i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.,
4. lag om ändring i lagen (1993:892) om ackord rörande statliga fordringar m.m.,
5. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
6. lag om ändring i lagen (2005:703) om ändring i skuldsaneringslagen
7. lag om ändring i skuldsaneringslagen (2006:000).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Jonas Högström.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet

Förslaget till skuldsaneringslag

Enligt 4 § i lagförslaget skall som en allmän förutsättning för att erhålla skuldsanering gälla att gäldenären har hemvist i Sverige. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 4 § i nu gällande lagstiftning om skuldsanering från 1994 och innebär bl.a. att en gäldenär som har t.ex. olika former av skulder till det allmänna vid flyttning från Sverige till annat land inom Europeiska Unionen förlorar den rätt till skuldsanering han eller hon i förekommande fall annars skulle ha haft. Det hemvistkrav som uppställs i skuldsaneringslagen får därför anses ägnat att kunna verka hindrande eller avskräckande för en gäldenär som önskar utöva sin rätt till fri rörlighet inom Unionen eller i övrigt framstå som diskriminerande i de fall när motsvarande skulder inte kan omfattas av skuldsanering till följd av det bosättningskrav som uppställs i lagen (jfr RÅ 2004 ref. 111). Det framstår därför som osäkert om hemvistkravet i skuldsaneringslagen är förenligt med gemenskapsrätten (jfr RÅ 2002 ref. 32 med där angivna avgöranden av EG-domstolen). Härtill uppkommer – i avsaknad av en gemenskapsrättslig reglering på området för förebyggande av överskuldsättning hos hushållen och skuldsanering – också frågan i vilka avseenden nationella bestämmelser på området kan komma i konflikt med det regelsystem som gäller för den inre marknaden (se yttrande /celex 52002IE0511/ från Ekonomiska och sociala kommittén om "Överskuldsättning hos hushållen").

Beredningsunderlag som närmare belyser förhållandet mellan skuldsaneringslagens bestämmelser och gemenskapsrätten saknas emellertid i lagrådsremissen och även i tidigare lagstiftningsärenden på området. Lagrådet anser sig därför inte nu vara berett att ta ställning i frågan. Lagrådet förordar dock att denna fråga blir föremål för överväganden inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet. I sammanhanget bör också närmare beröras det förhållandet att ett beslut

om skuldsanering torde ha en begränsad rättsverkan utanför Sverige med de komplikationer detta kan medföra för gäldenären.

Vid föredragningen har uppmärksammats att den omständigheten att skuldsaneringslagen (1994:334) upphävs och ersätts av en skuldsaneringslag med nytt SFS-nr bör föranleda följdändringar i 11 kap. 2 § brottsbalken, 7 och 8 §§ kreditupplysningslagen (1973:1173), 5 § lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m., 4 kap. 2 § konkurslagen (1987:672), 10 § rättshjälpslagen (1996:1619) och 40 kap. 21 § inkomstskattelagen (1999:1229). I 8 § kreditupplysningslagen bör ”betalningsplan enligt 8 § skuldsaneringslagen (1994:334)” ändras till ”betalningsplan enligt 9 § skuldsaneringslagen (2006:000)”.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.